

Handläggare: Kristina Svärling
Telefon: 08-508 18 080

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2010-06-17

Redovisning av pågående och avslutade projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av pågående och avslutade projekt inom förvaltningen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Lena Rabe
avdelningschef

Sammanfattning

För närvarande pågår tolv projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning. Stadsdelsnämnden är ägare till tio av projekten, Jobbtorg Stockholm och Alma folkhögskola ansvarar för ett vardera.

För att ge nämnden en helhetsbild av de projekt som pågår 2010 och som har avslutats under 2009 samt vilka resultat som uppnåtts redovisas här en sammanställning.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för planering, strategi och service i samråd med övriga avdelningar.

Bakgrund

För närvarande pågår tolv projekt inom Farsta stadsdelsförvaltning. Ägare till ett av dessa projekt är kommunstyrelsen, Jobbtorg Stockholm och Alma folkhögskola. Projekten finansieras av Stockholms stad (genom centrala medelsreserven och personalstrategiska avdelningen), socialdepartementet, Socialstyrelsen, länsstyrelsen, Svenska ESF-rådet och AFA försäkringar. Under 2009 avslutades sex projekt.

Presentation av projekten och dess resultat

Avdelningen för barn och ungdom

➤ *Familjeverkstan i Farsta*

Projektledare:	Rita Zimmerhofer
Beviljade projektmedel:	60 000 kronor
Finansiär:	Länsstyrelsen i Stockholms län
Projekttid:	2009-09-01–2010-12-31
Målgrupp:	Alla föräldrar med barn i åldern 3-12 år

Mål

Målet med Familjeverkstan är att stärka samspelet mellan barn och föräldrar. Det sker genom att utveckla positiv uppmärksamhet, klar kommunikation och genomtänkt gränssättning. Träffarna ska ge stöd och konkreta verktyg för detta.

Samarbetspartner

ABF Stockholm och skolorna i Farsta

Genomförande

1. Utformning och tryckning av folder
2. Marknadsföring av projektet och information till föräldrar i skolor, förskolor, öppna förskolor och parklekar
3. Rekrytering av fyra cirkelledare
4. Utbildning av cirkelledare i metoden "Familjeverkstan"
5. Lokal till studiecirkelarna
6. Annonsering i lokaltidningen om när studiecirkelarna ska starta
7. Anmälan sker till ABF, 6-11 deltagare i respektive cirkel
8. Fyra studiecirkel startar

➤ **Om modellområden, psykisk hälsa barn och unga**

Projektledare: Catharina Widmark
Beviljade projektmedel: 4,5 miljoner kronor
Finansiär: Sveriges Kommuner och Landsting
Projektid: 2009-05-01—2011-04-30
Målgrupp: Barn och ungdomar mellan 0 och 17 år och alla verksamheter som riktar sig till barn och unga inom landsting, stadsdelsförvaltning och skola.

Mål

- Främja den psykiska hälsan hos barn och ungdomar genom förebyggande arbete där alla aktörer hos kommuner och landsting gör sin del. Tidiga insatser och god tillgänglighet till effektiva vård- och stödinsatser utifrån behov
- Stödja ett antal platser i Sverige att utveckla helhetsstrategier som kan tjäna som nationella exempel på lösningar.

Samarbetspartner

Flertalet verksamheter är involverade i projektet – exempelvis mödra- och barnhälsovården, primärvården, barnläkarmottagningen, barn- och ungdomspsykiatri, skolan/skolhälsovården, barn- och ungdomsrehabiliteringen, ungdomsmottagningen, socialtjänstens individ- och familjeomsorg, förskola, fritid och öppenvård och vuxenpsykiatri.

Genomförande

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) driver projektet ”modellområden, psykisk hälsa barn och ungdom” utifrån en överenskommelse med regeringen. Regeringen uttrycker oro över den psykiska ohälsa som förekommer bland barn och ungdomar i Sverige. Man vill åstadkomma en tillfredställande tillgänglighet till vård och omsorg för barn och ungdom som lider av psykisk ohälsa. Det kräver insatser från både kommun och landsting och en väl fungerande samverkan mellan de verksamheter som berörs.

Projektet följs upp genom ett forskningsprojekt inom ramen för Karolinska institutet, institutionen LIME/MMC.

SKL har gett Farsta modellområde uppgiften att undersöka medarbetarnas uppfattning om hinder för samverkan och att gemensamt skapa en modell för hållbar samverkan för vård och omsorg om barn och unga. En handlingsplan ska upprättas för en modell för samverkan som ska prövas under 2010.

Avdelningen för vuxna

➤ Porten

Projektansvarig: Gudrun Steen
Beviljade projektmedel: 1 200 000 kronor
Finansiär: Kommunstyrelsen genom centrala medelsreserven
Projekttid: 2009-08-01—2010-07-30
Målgrupp: Porten är en dagverksamhet för hemlösa och missbrukare i Farsta.

Mål

Att minska hemlösheten i Farsta.

Samarbetspartner

Stadsdelsförvaltningens boendeenhet FarstaSteget
Gullmarsplans beroendemottagning
Vuxenenheten - öppenvårdens alla verksamheter och vuxenenhetens utredningsenhet med möjligheter att erbjuda andra insatser
Kyrkans verksamhet Kornet
Uppsökande verksamheter
Frivilligorganisationer, bl a Nobba Brass & Nubbe, NA, AA, Länkarna, KRIS

Genomförande/resultat

Portens dagverksamhet är ett led i att minska hemlösheten i Farsta. Förutom en social gemenskap och mötespunkt så fyller den också funktionen av ett förebyggande arbete. Flera besökare på Porten saknar kontakt med missbruksvården och i den mån sådan kontakt behövs så är personalen på Porten en länk till vuxenenheten och försörjningsstödsenheten.

Den första fasen i utvecklingen av Porten har genomförts i projektform med medel från länsstyrelsen. Tack vare nya medel från den centrala medelsreserven kan förvaltningen fortsätta att dels driva Portens verksamhet, dels utveckla och fullfölja den implementering som har påbörjats.

Projekt Porten har utvärderats. I utvärderingen framkommer att verksamheten fyller sin funktion väl, vilket har lett till att verksamheten återinvigdes efter att projektet var avslutat. Kontakterna på Porten är en del av rekryteringen till förvaltningens introduktionsboende och boendetrappa, FarstaStegen.

➤ FarstaSteget - trappstegsboende

Projektansvarig: Gudrun Steen
Beviljade projektmedel: 3 200 000 kronor

Delfinansier: Kommunstyrelsen genom centrala medelreserven
Projekttid: 2009-08-01–2011-07-30
Målgrupp: Hemlösa personer som har kontakt med förvaltningens vuxenhet eller som besöker dagverksamheten Porten med en viss regelbundenhet och hemlösa personer som beviljats boende inom FarstaSteget, steg 2 eller haft annat tillfälligt boende men som genom återfall brutit uppgjord planering med följd att boendet avbrutits.

Mål

Att erbjuda en lokal lösning istället för kringflackande med boende på olika härbärgen och inackorderingshem samt en bra möjlighet till att på sikt få ett mer stabilt boende. Att befästa och vidareutveckla FörstaSteget och se till att övergången till nästa steg fungerar på bästa sätt.

Projektet har tidigare fått stöd från länsstyrelsen. Med nytt stöd från den centrala medelreserven kan nu projektet vidareutvecklas och stabiliseras så att utarbetandet av metoden säkerställs inför en implementering i ordinarie verksamhet.

Genomförande/ resultat

Det stora antalet hemlösa och missbrukare i Farsta har medfört ökade behov och krav på fungerande insatser. Det behövs ett effektivt, mer långsiktigt stöd som ökar möjligheten för hemlösa att, istället för att gå ut och in på institutioner, få ett mer stabilt boende, vilket ger en väsentligt högre livskvalitet. Samtidigt är det effektivt ur ekonomisk synvinkel.

FarstaStegets trappstegsboende inryms i Hotellhem. Samarbetet har utvecklats mycket positivt. Förvaltningen har till exempel medverkat i upprustning av Hotellhems café, som en nödvändig del i mathållningen för de boende. Caféet ger också platser för arbetsträning.

Boende på FarstaSteget inleds med ett erbjudande om provboende som kallas FörstaSteget. Kravet på nykterhet kan här vara relativt lågt. Då det är nu som en förändring av den hemlöses situation kan påbörjas ges ett sammansatt boendestöd och olika insatser som bedöms behövas. Insatser kan vara sysselsättning eller olika öppenvårdsbehandlingar, men framför allt ett dagligt stöd i alla frågor som kan uppkomma.

För att lyckas med stegen i boendetrappan finns det möjlighet att återkomma även om man tillfälligt faller tillbaka. FörstaSteget har därför ytterligare en viktig funktion – att fånga upp den som kommit till AndraSteget, men tillfälligt misslyckats att motsvara kraven på den högre nivån. Vad som tidigare uppnåtts kan då efter en särskild stöttning återtas. Den som klarat provboende i några månader flyttas upp till AndraSteget.

Efter en tid i AndraSteget, som kan variera mellan några månader och upp till ett år då tiden bedöms individuellt, är nästa steg en försökslägenhet. Denna kan övergå till ett boende med eget kontrakt. En viktig del i utslussningen till försökslägenhet är att tillräckligt boendestöd ges, framför allt under det första året. Därför behåller personal från Farsta Steget stödkontakten under försöksboendetiden.

Huvuduppgiften för personalen är att ge ett kvalificerat boendestöd till de boende inom FarstaStegets två steg. Uppföljning av dem som gått vidare till försöksboende, som utgör steg tre, görs i samarbete med placerande socialsekreterare som har huvudansvar för detta boende. Vid återfall ges insatser från vuxenheten öppenvård eller från FarstaStegets personal.

En viktig källa till trygghet är att få ordning på sin ekonomi. Utan att betala av sina hyresskulder är det svårt att komma tillbaka till eget boende. Inom FarstaSteget har nu goda erfarenheter uppnåtts genom ett bra rådgivningsstöd för att få igång en avbetalning.

I den nuvarande utvecklingsfasen ingår att starta en "bo-kurs" där dessa frågor ingår. Sedan januari 2010 pågår även en matlagningskurs varannan vecka. Att lära sig mer om hälsa är också en del i den planerade kursverksamhet.

Erfarenheten från projektåret är att samverkande stödinsatser är nödvändiga för att skapa möjligheten att ta ett steg i boendetrappan. En viktig erfarenhet är också att övergången är ett avgörande skede där fortsättningen beror på hur väl denna lyckas. Det behövs förståelse för vad som behöver sättas in när risken för tillbakagång visar sig.

➤ **Livsval – Ett länsövergripande projekt**

Livsval vänder sig till personer boende i hela länet. Därför har det varit svårt för kommuner/förvaltningar att ta på sig ansvaret som projektägare.

Beviljade projektmedel:	30 miljoner kronor
Finansiär:	Svenska ESF-rådet
Projektägare:	Alma folkhögskola
Projektledare:	Rebekka Dominique
Projekttid:	2009-01-01-2011-12-30
Målgrupp:	Målgruppen kännetecknas av en kombination av missbruk, psykisk ohälsa och hemlöshet. Därutöver anger några organisationer också stigmatisering och inlärld hjälplöshet.

Mål

Projektet ska skapa modeller och metoder som bidrar till att kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden och har någon form av arbetshinder kommer närmare arbetsmarknaden. Projektet avser att hitta samverkansmodeller som kombinerar det bästa från offentlig sektor med det bästa från organisationer inom den sociala ekonomin. De övergripande individmålen är att deltagaren ska finna, få och behålla ett arbete/utbildning och därigenom få kontinuitet i vardagen, samt att ta ansvar över sina val och bli delaktig i samhället.

Farsta deltar i projektet med tio årsplatser för långtidsarbetslösa med försörjningsstöd.

Samarbetspartner

Ambitionen är att överskrida stuprörsproblematiken mellan myndigheter och kulturkrocken mellan offentlig förvaltning och brukarorganisationer.

Alma folkhögskola, Vuxenskolans folkhögskoleförening, Lantbrukarnas Riksförbund, Förbundet Vi Unga, Centerpartiet, Centerpartiets ungdomsförbund, Folkpartiet Liberalerna, Afasiförbundet och Brottofferjourernas Riksförbund och brukarorganisationer, Försäkringskassan Söderort och Stockholms läns landsting, bl a genom Enskede-Årsta-Vantör psykiatriska jour- och öppenvårdsmottagning och Psykiatrin Södra.

Stockholms stad: Stadsdelsnämnderna Farsta, Enskede-Årsta-Vantör, Södermalm, Skarpnäck, Norrmalm, Skärholmen och Spånga-Tensta samt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden.

Andra kommuner: Södertälje, Solna, Sundbyberg, Nynäshamn och Järfälla.

Kontaktperson, Farsta stadsdelsförvaltning

Eva-Lotta Jonsson, enhetschef försörjningsstödsenheten.

Genomförande/resultat

Försäkringskassan och socialtjänsten i Farsta ansvarar för urvalet av deltagare samt sörjer för ersättningen under projektiden. Folkbildningsorganisationer tillhandahåller individuellt anpassad utbildning.

Utgångspunkten är individen och att alla människor vill arbeta. Med rätt stöd går det att motivera och rusta även de som står längst bort från arbetsmarknaden till en punkt där egen försörjning blir verklighet. Samtliga deltagare genomgår en utbildning och gör därefter valet om de vill ingå i ett socialt arbetskooperativ eller

fortsätta inom ordinarie arbetsmarknadsprogram. Några kan dessutom arbetspröva på de sociala arbetskooperativen utan att ha del i affärsutvecklingen.

Livsval har aktiviteter i fyra olika fördjupningsområden

1. Inslussning via lotsar/aktiviteter hos brukarorganisationer
2. Utveckling av individuella planer/enhetlig bedömning från myndigheterna
3. Utvecklande av sociala arbetskooperativ samt stödjande konsortier
4. Utvecklande av samverkansrutiner/strategisk påverkan

Resultat

Projektet håller för närvarande på att hitta en fungerande struktur. Ett arbete med rekrytering av nya deltagare pågår till delprojektet. Försörjningsstödsenheten i Farsta har tio årsplatser i projektet och för närvarande deltar fem personer. De resultat man sett är att dessa personer har gått från heltidssjukskrivning i flera år till en sysselsättning. Om detta leder till arbete är idag för tidigt att säga. Tre nya deltagare rekryterades i slutet av augusti.

Avdelningen för äldre

➤ *Jämställdhetsintegrering inom äldreomsorgen ur ett brukarperspektiv*

Projektledare:	Christina Törnqvist
Beviljade projektmedel:	600 000 kronor
Finansiär:	SKL
Projektid:	2010-01-01—2010-12-31
Målgrupp:	Nämnd, chefer, biståndshandläggare och Medarbetare inom äldreomsorgen i Farsta.

Mål

Syftet med projektet är att genomföra en studie av beställarenheten och en hemtjänstgrupp med syfte att identifiera ojämställdheten inom Farstas äldreomsorg. Därefter ska en utbildning för målgruppen sättas ihop och ett generellt styrdokument för integrerad jämställdhet sammanställas. Detta styrdokument ska sedan brytas ner av samtliga enheter inom äldreomsorgen för att säkerställa arbetssätt och rutiner som garanterar en varaktig jämställdhetsintegrering.

Resultatet ska påverka brukare, enheter och budget på ett positivt och kvalitetshöjande sätt. Eftersom man med ett integrerat jämställdhetsperspektiv säkerställer man att det blir

rättvisa bedömningar och hjälpinsatser oberoende av kön. Det innebär att skattepengarna går till den som har det verkliga behovet.

Genomförande/resultat

Kartläggning av ojämställdheten utifrån bedömning och bemötande ska utföras under våren. Under hösten ska utbildningarna genomföras och styrdokument skrivas. Enheterna ska sedan arbeta fram verksamhetsspecifika rutiner och arbetssätt och redovisa detta till avdelningschefen.

➤ Förstärkt stöd till anhöriga som hjälper och vårdar närstående

Projektledare: Birgitta Livgård Andersson, 100 %
Beviljade projektmedel: 2 600 000 kronor
Finansiär: Länsstyrelsen i Stockholms län
Projekttid: 2006-11-30--2010-04-30
Målgrupp: Anhöriga som hjälper och vårdar närstående som är 65 år eller äldre.

Mål

Att skapa varaktiga former för att stärka stödet till anhöriga som hjälper och vårdar närstående och som ska förebygga överansträngning och motverka ensamhet. Medlen ska i första hand användas för uppbyggnad av en struktur för anhängstöd.

Från den 1 juli 2009 är socialnämnden enligt en ändring i socialtjänstlagen skyldig att erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, funktionshindrad eller äldre.

Samarbetspartner

Frivilligorganisationer, anhöriga, personal inom äldreomsorgen, andra projekt inom äldreomsorgen, landstinget och andra stadsdelsnämnder.

Genomförande/ resultat

I samtal och möten mellan projektledaren och anhöriga har vikten av ett individuellt stöd utifrån varje familjs unika behov framkommit. Anhöriga behöver information och kunskap om vilken hjälp som finns att få av frivilligorganisationer, kommun och landsting. För att anhöriga ska nyttja de resurser som finns måste insatserna vara flexibla och av god kvalitet.

Anhöriga lever många gånger under ständig press och oro, med olika krissituationer i sin vardag och behöver ges möjlighet till samtal. De behöver även ett forum för att möta andra som är i samma situation där både vårdaren och den

som vårdas kan delta. Anhöriga behöver även ges möjlighet till friskvårdsaktiviteter för att orka med fysiska påfrestningar.

En mötesplats för anhöriga, Anhörig- och äldrecenter, har öppnats på Edö vård- och omsorgsboende. Mötesplatsen är tänkt att vara en plats dit man kan komma för samtal, träffa andra i samma situation, få information samt råd och stöd. För att nå ut till anhöriga har aktiviteter och öppettider bland annat annonserats i lokaltidningen, på stadens hemsida, och information spridits via hemtjänstenheter, vårdcentraler, bibliotek och direktutskick till anhöriga som är kända av äldreomsorgen. För att nå anhörigvårdare i ett tidigt skede informerar projektledaren på informationsträffar inom projektet "Uppsökande verksamhet". Anhörig- och äldrecenter har provat olika öppettider för att underlätta för anhöriga att delta men trots detta har det varit få besökare. Detta kan bero på att anhöriga inte tar sig tid, anser sig inte kunna komma ifrån eller att placeringen av centret inte är den bästa. Under 2010 har en mötesplats för seniorer och anhöriga öppnats på Västboda kvartersgård.

För att möta anhörigas olika behov har projektet bland annat startat följande

- Tematräffar, föredrag och friskvårdsaktiviteter för alla äldre i stadsdelsområdet och deras anhöriga.
- Anhörigcirklar på dag- och kvällstid och en utbildning i anhörigstöd för personal från hemtjänst, dagvård och boende har gett stadsdelsområdet trettiosex anhörigombud varav några kvalificerade avlösare. Anhörigcirklar och utbildning är en samverkan mellan stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. Anhörigcirkelarna är också en samverkan med Röda Korset.
- Projektledaren har enskilda samtal med anhöriga antingen på Anhörig- och äldrecenter eller vid hembesök, informerar, ger råd och stöd via telefon.
- För att underlätta samverkan mellan anhöriga och personal har projektledaren startat samtalsgrupper under våren 2009.
- Projektet har i Nationellt kompetenscentrum Anhörigas regi haft ett lokalt lärande nätverk inom området "Samverkan och partnerskap i stöd och hjälp för anhöriga". Elva andra kommuner/orter deltar inom samma område. Syftet är att lära av varandra, utbyta kunskaper och erfarenheter, utveckla utbildningsmaterial och "praktiska riktlinjer" för anhörigfrågor och omsätta forsknings- och utvecklingsresultat i praktisk verksamhet. Ett beslut var att arbeta fram en checklista för avlösning i hemmet. Detta har gjorts tillsammans med de kvalificerade avlösarna i hemtjänst. Checklistan har tagits i bruk under hösten 2009.
- Projektledaren ingår i äldreförvaltningens arbetsgrupp som arbetar fram en anhörigpolicy till stöd för stadsdelsnämndernas arbete med anhöriga.

- Under fem dagar i augusti sker på prov en samverkan med Stadsmissionen och olika stadsdelar. Varje stadsdel har erbjudit två anhängvårdare tillsammans med den som får vården att vara på Stadsmissionens sommargästhem, till rabatterat pris. Anhängkonsulenter/projektledare deltog i arbetet då Stadsmissionen egentligen hade stängt för sommaren. Kvar var kökspersonal och föreståndare. Det fanns möjlighet att delta i morgongymnastik, promenader, städning, kökshandräckning, bak, kvällsaktiviteter mm. Gästerna uppskattade de fem dagarna oerhört mycket. Att få göra något tillsammans samt att anhängvårdaren fick avlastning genom att t ex få sätta sig vid dukat bord.
- Projektledaren informerar på de kund- och anhängträffar som arrangeras på bl a olika enheter på Edö och demensdagverksamheter.
- Den 10 oktober uppmärksammas Anhängdagen i Stockholms Stadshus med "En dag för anhänga". Projektledaren är delaktig under hela dagen vid anhängkonsulenternas informationsbord och andra tilldelade uppgifter. Evenemanget hade cirka 600 besökare.
- De olika ombudens (kost, anhäng och kultur) roll i verksamheterna ses över. Arbetsbeskrivning ska tas fram för att tydliggöra och förankra deras roll. Detta blir klart under 2010.
- I samverkan med anhängstödet i Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck arrangeras en julfest för anhängvårdare och de som får vård. Buss hämtar upp och transporterar till Edö där det bjuds på mat och underhållning.

➤ **Uppsökande verksamhet**

Projektledare:	Barbara Bernhardsson 100 %
Beviljade projektmedel:	750 000
Finansiär:	Stimulansbidrag Socialstyrelsen
Projekttid:	2008-01-01—2010-12-31
Målgrupp:	75 år och äldre

Mål

Förbättra målgruppens kunskap kring äldreomsorgen samt andra verksamheter som har stor betydelse för äldre i Farsta. Öka tryggheten bland äldre i Farsta genom att ge målgruppen information om vad som erbjuds inom vård, omsorg, anhängstöd och frivillig verksamhet (bl a väntjänst). Ett viktigt mål är också att sprida kunskap om verksamheter som är viktiga i sammanhanget till exempel trygghetsjouren och anhängstöd. Vidare är det viktigt att ge äldre möjlighet till ett aktivt och självständigt liv så länge som möjligt och därför är kunskap som rör mötesplatser, aktiviteter m m signifikant. Samarbete med andra aktörer därför viktigt.

Samarbetspartners

Externert:

- Röda Korset
- Frivillig väntjänst
- Samtliga vårdcentraler i Farsta

Internt:

- Projektet Anhörigstöd
- Färdtjänst
- Andra projekt inom äldreomsorgen (det avslutade projektet Socialt innehåll)

Frivilligorganisationernas arbete har en stor social betydelse för många äldre som ännu inte är aktuella för äldreomsorgen. I syfte att få till ett samarbete med viktiga externa aktörer har informationsträffar anordnats. Under 2008 deltog 314 personer och under 2009 430 personer. Informationsträffar/seminarium har ägt rum i samarbete med både interna och externa aktörer. Således har ett samarbete med vårdcentraler och frivilligorganisationer varit mycket centralt för projektet och representanter för olika organisationer har deltagit och kommer att delta i planerade seminarier/informationsträffar. Träffarna har möjliggjort ett samarbete med Röda Korset, frivillig väntjänst, samtliga vårdcentraler i Farsta, projekten Anhörigstöd och Socialt innehåll och färdtjänsten.

Målet med den uppsökande verksamheten är att genom information och förebyggande insatser bibehålla förmågan till ett aktivt och självständigt liv så länge som möjligt för äldre personer i Farsta. På så sätt kan man skapa större möjlighet för äldre att bo kvar i ordinärt boende. Målet uppnås genom att sprida information som rör aktiviteter/mötesplatser som finns i Farsta för våra äldre.

Mot bakgrund av en snabbt växande andel äldre är förebyggande insatser viktiga. Informationsspridning riktad till äldre kvinnor och män kan medföra stora vinster för såväl individen som samhället. Äldre personer som bor i Farsta stadsdelsområde erbjuds därför information där den enskilde får välja om hon eller han vill ha informationen vid ett hembesök eller genom att delta i ett seminarium. De kan, om de så önskar, få skriftlig information per post.

Ett hembesök innebär att projektledaren informerar om äldreomsorgens verksamhet samt om andra verksamheter som är relevanta för den enskilde. Informationssättet väljs av den enskilde utifrån det alternativ som passar honom/henne bäst. I Farsta bor idag cirka 4000 personer som är 75 år och äldre

(varav cirka 2000 är 80 år och äldre) som inte har några insatser från äldreomsorgen.

Genomförande/resultat

Projektet började arbetet med att vända sig till alla 80 år och äldre. Från och med augusti 2009 har projektet börjat fokusera på ”yngre äldre”, d v s 75-79 år. Under juni 2009 lyckades projektet uppnå målet med att söka upp alla personer som är 80 år och äldre. Responsen och reaktionerna från målgruppen har varit mycket positiv.

Avdelningen för planering, strategi och service

➤ Friskare medarbetare i Farsta – Rehabilitering i världsklass

Projektledare: Anette Hellstrand
Beviljade projektmedel: 750 000 kr
Finansiär: kommunstyrelsen genom centrala medelsreserven
Projekttid: 2009-01-01—2010-12-31

Målgrupper:

- Långtidssjukskrivna, 60 dagar eller längre. I denna målgrupp finns idag cirka 150 medarbetare. Den inkluderar även 39 personer med aktivitets- och sjukersättning
- Medarbetare med sjukfrånvaro längre än 14 dagar
- Medarbetare med sjukfrånvaro under kortare tid, tre sjuktillfällen de senaste sex månaderna

Mål

- Att höja kompetensen hos chefer när det gäller rehabiliteringsprocessen
- Att sänka sjukfrånvaron från 9,7 procent till 9,2 procent under 2008
- Att sänka sjukfrånvaron till 7,9 procent under 2009
- Att sänka sjukfrånvaron till under 6,5 procent under 2010
- Att sänka korttidssjukfrånvaron med en procentenhet

Samarbetspartner

Chefer, personalenheten, fackliga organisationer, företagshälsovården, Försäkringskassan och personalstrategiska avdelningen vid stadsledningskontoret.

Genomförande

För att uppfylla sitt ansvar vad gäller rehabilitering och arbetsanpassning har staden som arbetsgivare en fastlagd process med tydlig struktur, som samtliga

inblandade aktörer (chefen, arbetstagaren, facket, personalavdelningen, företagshälsovården och Försäkringskassan) är väl förtroga med. De nya försäkringsreglerna kräver förnyade och mer strukturerade arbetsformer mellan chefer, Försäkringskassa och företagshälsovård samt i vissa fall Arbetsförmedlingen. De nya reglerna kräver också ett snabbare agerande från alla inblandade parter.

Under projektets första period läggs tonvikten på arbetet med de långtidssjukskrivna, främst de som är aktuella inom äldreomsorgen samt omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Första prioritet har de chefer som har flest sjukskrivna i sin verksamhet.

Utifrån en utredning/bedömning ska en plan göras för varje långtidssjukskriven medarbetare. Arbetet sker i projektform med genomgångar och uppföljningar av de långtidssjukskrivna i samverkan med Försäkringskassan, företagshälsovården, chefer, och personalavdelningen.

Utbildning för chefer genomförs under 1,5 dagar under projektiden i syfte att utveckla chefers kunskap inom hälso- och arbetsmiljöområdet för att på sikt bättre kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande i organisationen.

Under projektets andra period riktas istället fokus mot hantering av den upprepade korttidsfrånvaron. Exempel på åtgärder som tillämpas är samtal med chef, företagshälsovårdens tjänst "Tidigt agerande – koordinerade insatser", föreläggande om intyg från första sjukdagen och gruppaktiviteten Kompassen. Syftet är att så snabbt som möjligt sätta in åtgärder som förhindrar längre sjukskrivningstid än vad som är nödvändigt, bl a genom att bedöma arbetsförmågan och behovet av eventuella rehabiliterande insatser.

Resultat

Projektets aktivitetsplan har följts och samtliga sjukskrivna medarbetare inom alla verksamheter har kartlagts, bedömts och planlagts. All information läggs in i en Masterplan som ger en bra överblick med möjlighet att följa upp planerade åtgärder. Metoden som används ger även möjlighet att vid behov driva på cheferna så att de fullföljer arbetet med rehabiliteringsprocessen i sina ärenden.

I slutet av år 2009 hade samtliga chefer gått igenom sina rehabiliteringsärenden i second opinion-genomgångar. Planer har lagts i varje ärende. Uppföljning tillsammans med respektive chef har gjorts fortlöpande var tredje vecka. Totalt har 179 ärenden gått igenom varav 112 är långtidsärenden och 67 korttidsärenden. Den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen har minskat från 9,1 % helåret 2008 till 7,8 % helåret 2009.

Gruppaktivitet

Kompassen är en gruppaktivitet för medarbetare med återkommande korttidsfrånvaro. Programmet Kompassen har en helhetssyn på människan och bygger på varje gruppmedlems aktiva deltagande och ger en möjlighet till personlig utveckling och förändring. Programmet är uppdelat i tre faser och ska inbjuda deltagaren till ett aktivt deltagande i arbetet. Detta arbete ska ge deltagarna en insikt om sin nuvarande situation och föra in dem i en utvecklingsprocess som på slutet utmynnar i en personlig utvecklingsplan. Utvecklingsplanen redovisas till berörd chef av gruppdeltagaren och gruppledaren. Chefen övertar ansvaret att tillsammans med sin medarbetare kontinuerligt följa upp planen.

Under 2009 har två Kompassengrupper genomförts. Flera uppföljningar har gjorts i syfte att följa upp hur hållbar frisknärvaron har varit för deltagarna efter kursavslut. Samtliga deltagare har påbörjat livsstilsförändringar såsom slutat röka, börjat motionera och fått insikter om sig själv och sin situation vilket lett till positiva förändringar. En utvärdering visar på att korttidsfrånvaron för deltagarna i Kompassengrupperna har minskat. Under våren 2010 startade programmet Kompassen för tredje gången då insatsen i tidigare omgångar har gett ett bra resultat.

Chefsträning

Samtliga chefer har nu utbildats inom hälso- och arbetsmiljöområdet för att på sikt bättre kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande i organisationen.

Statistik per den 3 mars 2010

- Frånvaro omräknad i heltidstjänster, second opinion-ärenden (ingångsvärde) 79,9
- Summa sänkning av frånvaron i second opinion-ärenden (omräknat i heltidstjänster) -51,4
- Procentuell sänkning av frånvaron i second opinion-ärenden totalt är -64 %
- Antal helt avslutade ärenden 72 stycken

I stadens sjukstatistik där man jämför förändring i antal sjukfall mellan maj 2008 och maj 2009 har Farstas långtidssjukskrivna (mer än 181 dagar) minskat från 130 ärenden till 70 ärenden.

➤ Verksamhet och hälsa

Projektledare: Kristina Collin
Beviljade projektmedel: 499 440 kronor
Finansiär: ESF-rådet

Projekttid: 2010-01-12—2010-07-31
Målgrupp: Medarbetare i Farsta. Förstudie med syfte att utforma en väl underbyggd kompetensutvecklingsansökan till Svenska ESF-rådet.

Mål

Syftet med förprojekteringen är att utveckla och utforma en konkurrenskraftig och väl underbyggd kompetensutvecklingsansökan hos Svenska ESF-rådet. Det långsiktiga målet med ett framtida kompetensutvecklingsprojekt är att utveckla en effektiv och hälsosam arbetsplats genom ett ökat individuellt ansvarstagande och inflytande på arbetsplatsen.

Samarbetspartner

Förutom Farsta stadsdelsförvaltning ingår stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen och Skarpnäck i projektet. S:t Erikshälsan/Pandora deltar som en viktig part och medverkar i förstudiens aktiviteter.

Genomförande/resultat

Kartläggning av anställda med tre eller flera sjukfrånvarotillfällen under perioden 2009-07-01—2009-12-31 pågår vid Farsta och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning är klar med kartläggningen. I kartläggningen används metoden fokusgrupper.

➤ Hälsa och verksamhet

Projektagare: Personalstrategiska avdelningen (PAS) vid stadsledningskontoret
Projektleddare: Gunilla Sivander, PAS/ Kristina Svärling, Farsta
Beviljade projektmedel: 3 mnkr
Finansiärer: Stockholms stad och AFA försäkring
Projekttid: 2010-01-01–2010-12-31

Inom staden finns en styrmodell som bygger på målstyrning. Modellen följer linjeorganisationen, där mål och åtagande steg för steg bryts ned från stadens ledning ända ut till de enskilda verksamheterna. Det övergripande syftet med projektet Hälsa och verksamhet är att vidareutveckla en arbetsmetod och former för stadens målstyrning, ända ut på grupp- och individnivå.

Mål

Det långsiktiga målet med projektet Hälsa och verksamhet är att utveckla en effektiv och hälsosam arbetsplats genom ett ökat individuellt ansvarstagande och inflytande på arbetsplatsen. För att nå de långsiktiga målen ska projektet bidra till följande:

- Ökat fokus på den dagliga kärnverksamheten och formerna för samverkan på arbetsplatsen.
- Utveckla tydligheten i arbetsuppgifter, befogenheter samt kvalitet och frekvens i uppföljningen.
- Öka medarbetarnas delaktighet och möjlighet att ansvara för sitt arbete och dess resultat på ett självständigt sätt.
- Utvecklat samarbete mellan chef och medarbetare.

Samarbetspartner

Projektet omfattar Farsta, Skarpnäcks och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar och spänner över verksamhetsområdena förskola, äldreomsorg, vuxen, barn och ungdom, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder.

Genomförande

Arbetsmetoden förutsätter att det finns eller utvecklas en klar organisatorisk struktur och en tydlighet när det gäller vad som ska åstadkommas och när resultat ska nås. Den förutsätter också en tydlig rutin för planering, målsättning och resultatuppföljning.

De åtaganden som enheterna ska uppnå under året bryts ner till mät- och uppföljningsbara aktivitetsmål och arbetas fram i bred delaktighet med berörd chef och medarbetare. Uppföljningen av aktivitetsmålen ska vara kontinuerlig och med hög frekvens och göras mellan chef och arbetslag/individ. Vid resultatdialog/feedback diskuteras vilka resultat som har nåtts under uppföljningsperioden. Man diskuterar även vad som är orsaken till att resultat inte har nåtts i förhållande till uppställda aktivitetsmål. Det kan bero på inre eller yttre omständigheter. Exempel på inre omständigheter, som kan åtgärdas, är brister i organisation, olämplig resursdisponering, orealistisk målnivå etc. Resultatdialog mellan chef och arbetslag/individ genomförs varannan vecka, mellan enhetschef och avdelningschef varje månad. Möjligheterna att korrigera organisation, resursdisponering, arbetssätt, aktiviteter etc ökar vid tät uppföljning.

S:t Erikshälsan ansvarar för att genomföra projektets olika aktiviteter på deltagande enheter. Inledningsvis har modellen bearbetats vid seminarium med både chefer och medarbetare och anpassats till den verksamhet där den ska användas. Olika förutsättningar för genomförandet kommer också att diskuteras, till exempel chefens och medarbetarnas roll, arbetsorganisationen och kompetensfrågor.

Avslutade projekt 2009

➤ Viktigt att Vittna

Projektledare: Jenny Sjöstedt
Beviljade projektmedel: 900 000 kr
Finansiär: Myndigheten för skolutveckling (numera Skolverket)
Projekttid: 2007-11-01 – 2009-06-30
Målgrupp: Ungdomar 12-18 år, deras föräldrar och de som arbetar med barn och ungdomar i Farsta.

Mål

Att förbättra målgruppens kunskap kring det svenska rättssystemet med syfte att få fler ungdomar att ställa upp och vittna vid rättegång. Att skapa en gemensam syn bland skolpersonal, elever och deras föräldrar gällande ansvaret att anmäla och vittna vid brott.

Samarbetspartners

- Polismyndigheten
- Åklagarmyndigheten
- Utbildningsnämnden, bl a genom Hökarängsskolan, Gubbängsskolan, Kvickenstorpsskolan och Farsta gymnasium
- Fritidsgårdar och fältassistenter
- Individ- och familjeomsorgens barn- och ungdomsverksamhet
- Stödcentrum för unga brottsoffer och Brottsofferjouren
- Polisens volontärer och andra frivilliga (Grannstöd, grannsamverkan, nattvandrare m fl)

Genomförande/resultat

Teatergruppen Ung utan pung bjöd på sketcher som blandade humor och allvar. Viktig information bakades in i pjäsen genom att åklagare, polis och socialarbetare från Stödcentrum avbröt vissa sketcher och berättade om lagar, stöd till vittnen och varför det är viktigt att vittna. I pjäsen skildrades etiska dilemman och situationer där ungdomar måste ta ställning till att berätta vad de ser eller inte. Upptaktskonferensen lockade 1200 besökare. Efter teaterföreställningen följde ett fördjupande arbete i klassrummen där eleverna fick arbeta med de frågeställningar som skildrats genom teatern.

Under våren 2009 togs ett handledningsmaterial fram för att användas vid temaarbete i skolan och på fritidsgårdar. Materialet innehåller värderingsövningar och frågeställningar för att påverka attityder och ge kunskaper om rättssystemet. Personal på fritidsgårdar och skolor har fått en informationspärm med orientering kring handläggning av ungdomsärenden, vilka olika aktörer som är inblandade

under processen, vilka verksamheter som stöder vittnen och brottsutsatta samt kontaktuppgifter till dessa.

Rutiner kring skolans anmälningsförfarande till polis utarbetades under projekttiden. För att vittnen ska få information om stöd inför och under en rättegång har det via projektet organiserats så att Stödcentrums broschyr skickas med i kallelsebreven från Södertörns tingsrätt.

Farstas kommunala skolor kommer att använda sig av Viktigt att vittnas utarbetade modell med en temadag under höstterminen 2008 med uppföljning under vårterminen 2009 för elever i årskurs åtta och årskurs två på gymnasiet. Föräldrar med barn i årskurs fem får ett informationsblad hemskickat varje vårtermin. Detta ska vara återkommande varje år.

Under 2009-2010 erbjuds stadsdelsnämnder i Stockholm att kostnadsfritt ta del av teaterpjäsen Chilla eller tjalla och Viktigt att vittnas modell för att arbeta med frågor om mod, civilkurage, lag och rätt. Förutom teaterpjäsen ingår också fritt material för förberedelse- och fördjupningsarbete i skolorna. Det enda som krävs är samarbete och engagemang. Från 2010 gäller erbjudandet hela landet.

Projektledare Jenny Sjöstedt är nu anställd av "Ung utan pung" och driver projektet vidare i övriga stadsdelsområden i Stockholm och nationellt. Kontakt- och samordningsfunktion för Viktigt att vittna i Farsta är preventionssamordnare Rita Zimmerhofer.

Vidare information finns att läsa på www.stockholm.se/farsta/viktigtattvittna

➤ **Balans – komplement till eller istället för kontaktfamilj/kontaktperson**

Projektledare: Lena Magnusson 50 %
Beviljade projektmedel: 1 710 000 kronor
Finansiär: Länsstyrelsen i Stockholms län.
Projekttid: 2006-11-01–2009-10-31
Målgrupp: Barn- och ungdomar i åldern 7-17 år och deras föräldrar.

Mål:

Att utveckla en modell som tar tillvara och utvecklar familjens egna resurser, stärker familjens egen förmåga att kommunicera och hantera konflikter och hitta nya former för att ta tillvara stadsdelsområdets gemensamma resurser i det förebyggande arbetet kring barn och ungdomar.

Projektet "Komplement till eller istället för kontaktfamilj/kontaktperson", numera kallat Balans, startade i november 2006 med utvecklingsmedel från länsstyrelsen. Projektet beviljades medel t o m 2009-10-31.

Målgrupp

Målgrupp för projektet är familjer med barn/ungdomar i åldrarna 7-17 år där föräldrarna har svårigheter att klara sitt föräldraskap.

Projektets mål

- Att utveckla en modell som tar tillvara och utvecklar familjens egna resurser.
- Att stärka familjens egen förmåga att kommunicera och hantera konflikter.
- Att hitta nya former för att ta tillvara stadsdelsområdets gemensamma resurser i det förebyggande arbetet kring barn och ungdomar.

Balansgrupper under 2009 och 2010

- Fäder till familjehemsplacerade barn avslutades i mars 2010
- Ungdomar med svårigheter i skolan har parallellt med sina föräldrar ingått i två olika Balansgrupper.
- Humlan är en gruppverksamhet som riktar sig till barn och ungdomar som har föräldrar med missbruksproblematik. Parallellt med en sådan Humlangrupp pågår en föräldragrupp i Balans. Målsättningen är att utöka samverkan med Söderledskyrkan för att kunna erbjuda fler barn och deras föräldrar möjligheten till gruppverksamhet. Under 2010 kommer familjestödsenheten genomföra två barn/ungdomsgrupper och parallellt en föräldragrupp med Balans från både barn- och ungdomsgruppen.
- Fältassistenter ansvarar för två flickgrupper och en mammagrupp kompletterat med kolloverksamhet för flickorna. Gruppverksamheten avslutades i april 2010.
- Föräldrar i konflikt- och kommunikationsproblem med sina tonåringar startade april 2010

Har målet/målen med projektet uppnåtts?

Enligt den utvärdering som genomförts av Ersta Sköndal Högskola har alla projektmålen uppnåtts. En metodbok har utarbetats med beskrivning av hur man förbereder och genomför Balansgrupper. En anpassning av arbetsmaterialet som består av olika teman har genomförts och finns att tillgå på förvaltningens intranät. Metodboken kan även spridas till andra stadsdelsförvaltningar.

Delar av utvärderingen visar att familjer upplever

- förbättrad självkänsla
- bättre närhet till sina barn/ungdomar

- att ungdomarna upplever en större glädje och stolthet över sig själva och mer tillfreds med sin fritidssituation
- en större förmåga att kommunicera och att lösa konflikter
- bättre humör, nöjdare med sin tillvaro och glädje och närhet i relationerna med sina barn
- en större förmåga att sätta gränser och normer

Erfarenheter från ”Balans i livet” från stadsdelsförvaltningens sida

Farsta stadsdelsförvaltning har under tre år haft förmånen att få utveckla och pröva metoden ”Balans i livet” på olika grupper som på olika sätt haft svårigheter i sin vardag. Genom att hela arbetet följts upp av externa intervjuare har det även varit möjligt att under resans gång göra justeringar för att nå ett optimalt resultat. De bästa resultaten har uppnåtts när såväl föräldrar som barn deltagit i arbetet men upplevelsen för de grupper där endast ena parten deltagit har också varit mycket positiv. Bedömningen är att familjerna som deltagit har klarat av att bryta negativa mönster och därmed kunnat gå vidare utan att samhället tvingats ta till myndighetsåtgärder. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta med metoden ”Balans i livet” till barn och föräldrar och skulle vilja fortsätta att fördjupa uppföljningarna för att på sikt evidensbasera metoden.

➤ Filur – Fördjupade insatser leder unga rätt

Projektagare:	Jobbtorg Stockholm, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden
Projektleddare:	Helén Starkman
Förstudiemedel:	298 850 kronor
Finansiär:	Svenska ESF-rådet
Projekttid:	2009-04-15 – 2009-10-15
Målgrupp:	Ungdomar 16-24 år med ekonomiskt bistånd eller introduktionsersättning och unga som befinner sig i övergången mellan studier och arbetslivet.

Mål

- Utarbeta en hållbar modell för ett gemensamt arbete med målgruppen.
- Skapa en gemensam ingång till de olika insatser som finns för de ungdomar som behöver mycket stöd och hjälp för att komma ut på arbetsmarknaden, som inte förmår att behålla ett arbete eller skrivs av för att de inte deltar i verksamheten.

Samverkanspartner

Enheten för försörjningsstöd i Farsta deltar tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, utbildningsnämnden, Jobbtorg, stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Södermalm samt Stadsmissionen.

Genomförande av förstudie

- Genomföra gemensamma workshops och fortbildning med samverkanspartners för att uppnå en djuplodande och gemensam syn på målgruppens problematik och behov.
- Arbeta fram en framgångsrik metod i arbetet med målgruppen, genom intervjuer av medarbetare, samverkanspartners och målgrupp.
- Genomföra en djupanalys av statistik gällande målgruppen inom Arbetsförmedlingen och Jobbtorg Stockholm.
- Genomföra en studie av utbildningsbakgrund för att skapa en träffsäker problembild och behovsanalys.
- Utifrån den gemensamma problembilden utveckla en projektidé som kan leda fram till ett genomförandeprojekt.

Under förprojekteringen är målet att hitta ett sätt att knyta projektet nära Jobbtorgs och eventuellt Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet. Detta för att projektets deltagare fortfarande kan ha tillgång till deras ordinarie insatser. På det sättet förhindrar man att projektet endast blir en isolerad, tidsbegränsad företeelse och ökar förutsättningarna för att utveckla metoder som kan implementeras i ordinarie verksamhet efter projektets slut.

➤ ***Kompetenshöjning inom vård av personer med minneshandikapp beroende på demenssjukdom***

Projektleddning:	Birgitta Livgård Andersson ansvarar för delprojekt som berör helgavlastning med biståndsbedömning
Beviljade projektmedel:	2 400 000 mnkr uppdelat på två delprojekt
Finansiär:	Socialstyrelsen
Projekttid:	2007-01-01—2009-12-31
Målgrupp:	Anhöriga till personer med demenssjukdom.

Mål: Att förbättra situationen för anhöriga som har sin make/maka, sambo eller förälder på dagverksamhet för personer med demenssjukdom.

Samarbetspartner

Anhöriga, biståndshandläggare, enhetschefer och personal på dagverksamheter, korttidsboende och hemtjänst.

Genomförande/resultat

Delprojekt 1: Ge anhöriga som vårdar en person med demenssjukdom i hemmet kortare avlastning över en helg. På längre sikt se om helgavlastning minskar kostnaden för permanentboende och övrig avlastning.

En plats på Gläntan, Postiljonens vård - och omsorgsboende, var avsatt till projektet från 16 maj 2008.

Målgruppen 2008 var mycket smal varför den 2009 utvidgades till att gälla alla med demensdiagnos som är aktuella inom äldreomsorgen. Projektet avslutades den 31 oktober 2009.

Under projekttiden har platsen för korttidsavlastning marknadsförts kontinuerligt på bl a anhörigträffar som arrangerats av dagverksamheterna för demenssjuka, på biståndsenheten, vid pensionärsorganisationernas möten och vid projektet Uppsökande verksamhets informationsmöten. Före start erbjöds berörda anhöriga via direktutskick att komma på informationsträff där de fick träffa personal från Gläntan, biståndshandläggare samt projektledare. Under 2008 var platsen belagd med 15 gäster under 120 dygn. Under 2009 var det 16 gäster under 125 dygn.

Under projekttiden har personalen haft en planeringsförmiddag med projektledaren. Huvudpunkten var samverkan med anhöriga och vad som skapar en bra korttidsvård.

Projektets slutsats

Många anhöriga väntar länge med att ansöka om avlastning. De vill klara sig själv så länge det går. En del ser det som ett nederlag att de inte klarar av situationen i hemmet. De upplever det svårt att lämna sin närstående. När de väl ansöker om och blir beviljad plats är det flera saker som är viktiga för att anhöriga ska känna sig trygga:

- ett bra första möte
- att bli lyssnad till
- att personalen har kunskap om hur anhöriga har det för att förstå deras handlande och reaktioner
- anhöriga behöver veta att det finns plats när de behöver det

Slutsatsen av projektet är att det inte enbart är avlastningen i sig som är viktig för de anhöriga – det är vetskapen om att det finns avlastning att tillgå när behovet uppstår. Därför behövs det inte en speciellt avsatt plats. En flexibel användning av de ordinarie platserna kan ge samma effekt.

Projektledaren har under 2009 även arrangerat följande utbildningar i delprojekt 2:

Utbildning på Silviahemmet

- Basutbildning 1 dag, tre personal
- Demensutbildning för biståndshandläggare 2 dagar, sex handläggare
- Demenssjukdomar, kommunikation, bemötande 2 dagar, tjugotre personal

Qi Gong

- Sittande Qi Gong 2 dagar, nio personal

Anhörigombud

- Utbildning till anhörigombud 5 dagar, tretton personal

➤ Rehabilitering av äldre med missbruksproblem

Projektledare: Thomas Kultti 25 %
Beviljade projektmedel: 375 000
Finansiär: Stimulansbidrag Socialstyrelsen
Projekttid: 2008-01-01—2009-12-31
Målgrupp: Äldre med missbruksproblem

Mål

Att öka kunskapen hos personal inom hemtjänsten så att rätt stöd ges till äldre personer med missbruksproblem.

Samarbetspartners

Hemtjänsten och individ- och familjeomsorgens vuxenenhet.

Genomförande

Det finns ett stort antal äldre med missbruksproblem i Farsta. De flesta bor i egen bostad, inackorderingshem eller annan temporär bostad. Äldreomsorgens hemtjänst har inte tillräckliga kunskaper för att möta deras behov vilket försvårar möjligheten att ge rätt stöd och hjälp. Genom att utbilda team som har specialkunskap om rehabilitering och bemötande av personer med missbruksproblem vill projektet möjliggöra för målgruppen att få rätt stöd inom äldreomsorgens hemtjänst.

Resultat år ett, 2008

Under projektets första år har två hemtjänstpersonal inom varje hemtjänstområde utbildats för att kunna ge råd, stöd och förståelse för äldre med missbruksproblem. Insatserna innebär ofta att den äldre får stöd i att klara sin egen vardag genom att

personalen arbetar med ett stödjande förhållningssätt. Sammanlagt har tio personer utbildats för att bli rehabiliteringsteam för personer med missbruksproblem.

Genomförande/resultat, 2009

Under våren 2009 startade kurs två för åtta deltagare från stadsdelsförvaltningens hemtjänst som anordnas av vuxenheten öppenvård. Kursen ger grundläggande kunskaper om missbruk och beroende, metoder och professionellt förhållningssätt. Kursen avslutades i oktober 2009

I april genomfördes ett seminarium för stadsdelsförvaltningens verksamheter inom socialpsykiatri, hemtjänst och missbruk på temat att samverka kring klienter med komplexa vårdbehov.

I maj genomfördes ett seminarium med en psykiatrisköterska från Stockholms läns lansting med temat äldre och psykiska problem.

Under våren har en socialsekreterare träffat boende och personal på Edö servicehus sammantaget åtta dagar för att inventera boende i riskzon och ge psykosocialt råd och stöd och handledning av boendes kontaktpersoner.

Under hösten har samtlig personl på Edö servicehus fått handledning i psykosociala frågor. Det har även påbörjats en samverkan kring pensionärer med missbruksproblem på Farsta hotellhem.

➤ Socialt innehåll för äldre i Farsta

Projektledare:	Jessica Svensson (Marie Ehrenbåge t o m 1 mars 2009)
Processledare:	Jan Runfors 100 %
Arbetsterapeut:	Eva Rapp 50 %
Kostekonom:	Jessica Svensson 100 %
Beviljade projektmedel:	1 746 000 kr
Finansiär:	Stimulansbidrag Socialstyrelsen
Projekttid:	2009-01-01 – 2009-12-31
Målgrupp:	Vårdtagare inom äldreomsorgen i Farsta

Mål

Främja de äldres hälsa och välbefinnande genom att höja livskvaliteten utifrån ett individuellt perspektiv.

Samarbetspartner

Personal inom äldreomsorgen i Farsta samt ideella organisationer med verksamhet i Farsta.

Genomförande/resultat: Projektet följde under 2009 upp 2008 års erfarenheter vad gäller personalutbildning i ett rehabiliterande arbetssätt samt resultatet av enkäten "Vad vill du göra?" genom att arbeta med såväl ett externt som ett internt fokus. I enkätresultaten fanns ett uppslagsrikt underlag att arbeta vidare med vad gäller aktiviteter inom olika intresseområden. Vårdtagarnas fyra högst prioriterade aktiviteter var

1. att komma ut
2. musikunderhållning
3. utflykter
4. samvaro med fika i träfflokal.

Det externa arbetet omfattar

- inventering och förstärkning av utbudet av mötesplatser och aktiviteter för äldre i Farsta
- rekrytering av volontärer
- framtagning av broschyr "Vill du ha sällskap?"
- utveckling av samarbetet med ideella organisationer.

Under våren 2009 ägde ett stort antal möten rum med föreningar i Farsta med syfte att skapa samarbeten kring aktiviteter, mötesplatser och volontärrekrytering. I april 2009 startade den nya mötesplatsen Café Alma i Centrumkyrkans lokaler varje torsdagseftermiddag. Här samarbetar sex organisationer (Centrumkyrkan, ABF, Bilda, SPF Sköndal, PRO Farsta Centrum och Röda Korset) med stadsdelsförvaltningen kring ett utbud av föredrag och underhållning som kan attrahera målgruppen 65+.

I maj 2009 organiserades en volontärrekryteringsvecka som sammanlagt 12 organisationer stod bakom. I samband med veckan blev broschyren "Vill du ha sällskap?" klar. Den beskriver och ger kontaktuppgifter till föreningar och mötesplatser i Farsta. Volontärrekryteringsveckan medförde kontakter till flera intresserade av volontärarbete. En uppföljning av veckan planerades till slutet av september. Parallellt har också en arbetsgrupp bildats med syftet att skapa en överenskommelse om spelregler och arbetssätt i samarbeten mellan föreningsliv och förvaltning.

Under våren 2009 genomfördes även planeringen av de öppna aktiviteter som ägt rum under sommaren för alla äldre i Farsta – åtta bussutflykter och åtta "Onsdagar i Ladan", underhållning på Farsta gård. Arrangemangen har bjudit på ett brett utbud och varit både välbesökta och uppskattade.

Projektets interna arbete innefattar att

- stärka och utveckla nätverken för kost- och kulturombud
- handleda personal kring kostfrågor
- implementera en metod för personalen att fånga upp vårdtagarens behov och önskemål av socialt innehåll i vardagen.

2008 års arbete med personalutbildning resulterade i en metod som stämmer av vårdtagarnas behov och önskemål av socialt innehåll. Under hösten fortsatt arbetet med den nya mötesplatsen Café Alma i Centrumkyrkans lokaler och 11 träffar genomfördes med mellan 15 och 35 deltagare vid varje tillfälle. Edö filmklubb har haft 12 visningar varav tre kvällsföreställningar genomfördes i samarbete med volontärer från PRO Farsta Strand. Andra sociala aktiviteter som utförts på Edö är en vernissage med ett konstupaket från projektet "Kultur för äldre". En föreställning med Pygméteatern har även satts upp på Edö, även det i samverkan med projektet "Kultur för äldre".

Under våren 2010 har ännu en mötesplats för seniorer öppnats i Västboda kvartersgård. Verksamheten planeras vara öppen måndagar och fredagar med olika fysiska aktiviteter som sittqigong, biljard och gymnastik mm.

Generationskören, en kör som bildats med deltagare 55+, består i dagsläget av ca 40 medlemmar och har träffats vid nio tillfällen under 2009 på Farsta teater. Den 8 december hade kören en julavslutning med uppträdande för anhöriga, något som var mycket uppskattat. Kören har fortsatt under våren 2010.

Tre bussutflykter till Steninge slotts julmarknad för seniorer 65+ och boende i Farsta anordnades 25 nov, 1 dec och 8 dec i samarbete med de andra projektledarna inom äldreomsorgen. Sammanlagt 234 seniorer deltog tillsammans med sex stycken värdar från projekten.

Den 4 december anordnades frivilligas dag i Söderledskyrkans lokal. Dagen riktade sig till föreningar som på olika sätt samarbetar med äldreomsorgen för att göra vardagen bättre för äldre i Farsta. Arrangemanget genomfördes tillsammans med de andra projekten inom äldreomsorgen. I februari 2010 anordnades ett upptaktsmöte där man diskuterade fortsatt samarbete angående bland annat bussutflykter, "Onsdagar i ladan", mötesplatser och volontärarbete.

Skrivgruppen som arbetar med en gemensam policy med riktlinjer för de ideella föreningarnas frivilligarbete för äldre inom Farsta stadsdelsområde har under hösten haft fyra möten. Man har där diskuterat samarbetet mellan föreningarna

och stadsdelförvaltningen angående volontärsamverkan, mötesplatser, utbildning, aktiviteter mm. Gruppen fortsätter sitt arbete under 2010.

Under året har ca 20 nya frivilliga/volontärer rekryterats genom aktiviteter i projektet, främst under volontärveckorna i Farsta centrum och på Café Alma. Fler tillfällen för volontärrekrytering planeras under 2010. Arbetet påbörjades också under hösten med att förankra frivilliga organisationers möjligheter att hjälpa till med social samvaro, ledsagning, promenader och aktiviteter på enheterna inom Farstas äldreomsorg. Under våren 2010 har man fortsatt träffa enheterna kring denna fråga.

Kostekonomen i projektet arbetade under hösten 2009 vidare med att stärka kostombuden på enheterna och med kompetenshöjning för personal i form av kostföreläsningar och handledning på hemtjänstenheterna. Tre halvdagar för kost-, anhörig- och kulturombud på Edö, Farsta vård- och omsorgsboende och hemtjänsten har genomförts i syfte att gemensamt hitta ett sätt att implementera projekten i ordinarie verksamhet. Arbetet fortsätter under 2010 genom att bland annat arbeta för att bygga upp nätverk.

Ett egenkontrollprogram för vård- och omsorgsboenden arbetades under hösten 2009 fram tillsammans med en arbetsgrupp bestående av fyra kostombud. Programmet kommer att implementeras i verksamheterna under 2010.

Under våren 2010 fortsatte kostekonomen arbeta genom att besöka hemtjänstenheterna veckovis för att följa upp arbetet och ge förslag på handlingsplaner att arbeta vidare med när det gäller mat och måltidssituationen för brukarna. Besök vid måltider kommer även att genomföras på vård- och omsorgsboendena.

Under 2010 planeras även datakurser för seniorer, en folder med alla öppna aktiviteter och arrangemang i stadsdelsområdet, mer fysiska aktiviteter, åtgärder för att skapa hållbara strukturer för kost-, anhörig- och kulturombud inom äldreomsorgen mm.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av pågående och avslutade projekt inom förvaltningen.